

Bartoszewski Władysław (1922 - 2015)

Urodził się w lutym 1922 roku. Studiował na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warszawskiego. Od września 1940 do kwietnia 1941 był więźniem obozu koncentracyjnego Oświęcim (nr obozowy 4427). W latach 1942-1944 uczestniczył w konspiracyjnej organizacji katolickiej Front Odrodzenia Polski (FOP). Był żołnierzem Armii Krajowej, w latach 1942-1945 pracownikiem Biura Informacji i Propagandy a w latach 1943-1944 Delegatury Rządu, współzałożycielem Rady Pomocy Żydom "Żegota", uczestnikiem powstania warszawskiego 1944. Był członkiem Delegatury Sił Zbrojnych na Kraj.

Dwukrotnie został uwięziony przez władze komunistyczne: w latach 1946-1948 i 1949-1954. W 1956 r. zaczął "kariere" historyka i kronikarza okupacji niemieckiej, a także zagłady Żydów i powstania w getcie. Od 1982 pracował w redakcji Tygodnika Powszechnego. Profesor Bartoszewski przez wiele lat był wykładowcą KUL i Uniwersytetu Latającego oraz uniwersytetów niemieckich w Monachium, Augsburgu i Eichstätt.

Wielokrotnie występował przeciwko bezprawnym działaniom komunistycznych władz, m.in. podpisując listy protestacyjne intelektualistów do rządu i sejmu PRL. W latach 1963-1981 potajemnie współpracował z Radiem Wolna Europa. Od 1973 do 1985 wykładał historię na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W latach 1972-1983 pełnił funkcję sekretarza generalnego Polskiego PEN Klubu. W latach 1978 - 1981 był członkiem konspiracyjnego Polskiego Porozumienia Niepodległościowego. W 1980 był współzałożycielem Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania działającego przy Komisji Krajowej NSZZ Solidarność. Od 13 grudnia 1981 r. do 28 kwietnia 1982 r. był internowany w ośrodku internowania w Jaworzu. W latach 1983-1990 wykładał gościnnie jako profesor w Monachium, Eichstätt i Augsburg.

Od września 1990 do lutego 1995 pełnił funkcję ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej w Austrii, a od 6 marca do 22 grudnia 1995 r. ministra spraw zagranicznych. Od 1997 r. do końca kadencji w 2001 r. był senatorem Rzeczypospolitej Polskiej. 1 lipca 2000 r. został ponownie mianowany ministrem spraw zagranicznych, funkcję tę pełnił do października 2001.

Od czerwca 2001 roku był przewodniczącym Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Był Przewodniczącym Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej.

Posiadał liczne tytuły naukowe: między innymi profesora (nadany mu w 1983 r. przez rząd Bawarii), doktora honoris causa filozofii i nauk humanistycznych czterech uniwersytetów. W 1995 r. został odznaczony Orderem Orła Białego. Był jednym z pierwszych Polaków, który otrzymał tytuł "Sprawiedliwy wśród Narodów Świata" w Jerozolimie w 1963 r. Tytuł ten otrzymał za pomoc w ratowaniu osób pochodzenia żydowskiego w czasie okupacji. Od 1991 r. posiadał również honorowe obywatelstwo Izraela. Był autorem około 40 książek i ponad 1200 artykułów.

Władysław Bartoszewski to osoba niezwykła – większość życia przyszło mu spędzić w czasach, które dla wielu były zbyt ciężką próbą – zarówno wojna jak i kilkadziesiąt kolejnych lat zmusiły wiele osób do pochylenia karku, kompromisów, wyrzeczenia się ideałów, wiary i wartości.

Władysław Bartoszewski przeszedł przez ten czas wyprostowany. Mało tego – człowiek, który przeżył wojnę był jednym z największych orędowników, współtwórcą i inicjatorem pojednania polsko-niemieckiego. Jego biografia pozwalała mu także budować pomosty między Polakami a

Żydami.

Władysław Bartoszewski to postać niezwykłego temperamentu. Przez kilkadziesiąt lat nie mógł realizować się w życiu publicznym – doczekał jednak czasu, gdy jego osobowość, niezwykła tolerancja, umiejętność dyplomacji i kompromisu mogły zostać wykorzystane w służbie Rzeczypospolitej. Dwukrotne pełnienie przez niego funkcji ministra spraw za granicznych stało się dobrym wzorcem służby publicznej dla wszystkich stron sceny politycznej. W czasach, gdy niezwykle łatwo przychodzi deprecjonowanie przeciwników politycznych, nikt nie poważył się na czynienie tego w stosunku do jego osoby. To dowód na siłę autorytetu.

Władysława Bartoszewskiego cenili nie tylko politycy. Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP przyznała tytuły Człowieka Roku 2003 dwóm osobom: Janowi Nowakowi- Jeziorańskiemu i właśnie Władysławowi Bartoszewskiemu. Obaj to Honorowi Obywatele Gdyni... Federacja uzasadniła swój wybór zasługami profesora dla odbudowy Niepodległej Rzeczypospolitej, kształtowania wzorów służby i poświęcenia Ojczyźnie oraz umocnienia pozycji Polski na arenie międzynarodowej.

Postawa i życiorys Władysława Bartoszewskiego inspirowały również ludzi młodych. We wrześniu 2003 roku tytułem „Przewodnika po życiu” uhonorowała go młodzież skupiona w Katolickim Stowarzyszeniu Młodzieży Archidiecezji Lubelskiej. *„Szczególnie ważni są dla nas tacy ludzie, którzy mogą pełnić rolę życiowych przewodników. Ludzie, którzy przez swoją postawę i dzieła dają nam klucz do rozumienia świata, wytyczają szlaki, jak konkretnie i na co dzień realizować wartości, które są najważniejsze. Ludzie, którzy uczą wytrwałości i tego, że czasem trzeba pokonać samego siebie, by osiągnąć cel, jaki się wybrało. Ludzie, którzy pokazują, jak patrzeć na świat, aby nie zmarnować życia”* – napisali młodzi ludzie ustanawiając to wyróżnienie.

Kapituła poznańskiego medalu Hipolita, także doceniła dorobek Władysława Bartoszewskiego, przyznając mu złotą statuetkę. Uzasadniono to „trwaniem na straży wzorców moralnych i etycznych”.

Życie Władysława Bartoszewskiego zainspirowało znanego historyka Andrzeja Krzysztofa Kunerta do napisania książki „Władysław Bartoszewski – życie i twórczość”.

„Warto być przywoitym. Nigdy nie twierdziłem jednak, że się to opłaca” – te słowa wypowiedziane przez dwukrotnie więzionego i internowanego człowieka do tej pory dźwięczą zapewne wielu gdynianom w uszach. Nie dlatego, że są ładne i mądre, ale dlatego, że usłyszeliśmy je od człowieka wiarygodnego...

Rada Miasta Gdyni przyznała Władysławowi Bartoszewskiemu Honorowe Obywatelstwo Gdyni Uchwałą XVII /367/04 z 24 marca 2004 roku.

Władysław Bartoszewski zmarł 24 kwietnia 2015 r. w Warszawie. Pochowany został 4 maja w Alei Zasłużonych na warszawskich Powązkach.

Opublikowano:

13.11.2006 00:00

Autor:

Dorota Nelke

Źródło: <https://www.gdynia.pl/o-gdyni/honorowi-obywatele-gdyni,2620/bartoszewski-wladyslaw-1922-2015,364783>